

Sygnatura akt III C 1283/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 10 sierpnia 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie III Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Suchecka

Protokolant: Joanna Schultz

po rozpoznaniu w dniu 10 sierpnia 2016 r. w Szczecinie

sprawy z powództwa R. Z. (1)

przeciwko Powiatowi (...)

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt III C 1283/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 10 sierpnia 2016r. wydanego w postępowaniu zwykłym

W pozwie z dnia 16 marca 2015r. powód R. Z. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego Powiatu (...) kwoty 1000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 marca 2015r. i kosztami procesu.

Powód wskazał, że powyższej kwoty dochodzi tytułem zwrotu dwóch opłat za wydanie karty pojazdu, każda po 500 zł, bowiem Trybunał Konstytucyjny orzekł, że przepis określający na kwotę 500 zł wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu zarejestrowanego w Polsce po raz pierwszy jest niezgodny z Konstytucją i ustawą Prawo o ruchu drogowym, z tego względu, iż zawyżenie opłaty wykracza poza zakres upoważnienia zawartego w ustawie. Ponadto przepis ten pozostawał w sprzeczności z prawem wspólnotowym.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od tego nakazu pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwany zarzucił, iż powód nie wykazał by uiszczył opłaty, których zwrotu domaga się w niniejszym procesie. Niezależnie od powyższego podniósł, że ewentualny zwrot mógłby dotyczyć jedynie kwoty przewyższającej 75 zł od każdej karty pojazdu, bowiem obecnie obowiązujące rozporządzenie określa opłatę za wydanie karty pojazdu na tę kwotę. Dalej pozwany wskazał, iż Trybunał Konstytucyjny stwierdzając niezgodność przepisu określającego opłatę za kartę pojazdu na 500 zł, odroczył termin utraty mocy tego przepisu, co powoduje, że żądanie zwrotu opłaty na podstawie niekonstytucyjnego przepisu nie jest zasadne. Odroczenie to jest skuteczne również wobec przepisów umów międzypaństwowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 września 2005r. został zarejestrowany w Starostwie Powiatowym w P. samochód marki F. (...) na rzecz właściciela R. Z. (2). Do pojazdu została wydana karta pojazdu. W dniu 6 maja 1998r. został zarejestrowany w Starostwie Powiatowym w P. samochód marki O. (...) na rzecz właściciela R. Z. (2). Do tego pojazdu również wydano kartę pojazdu. Cena wytworzenia blankietu karty pojazdu nie przekraczała 10 zł.

Dowód: dane z CEPIK k. 6, 7, wydruk korespondencji mailowej k. 41-42, decyzja z dnia 6 maja 2005r. k. 70, wniosek k. 71, 102, decyzja z dnia 8 września 2005r. k. 101

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu z uwagi na to, że powód nie wykazał istnienia roszczenia.

Powód swoje roszczenie opierał na instytucji bezpodstawnego wzbogacenia. Zgodnie z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Przepis ten stosuje się odpowiednio do świadczenia nienależnego (art. 410 § 1 k.c.). Stosownie do art. 410 § 2 k.c. świadczenie jest nienależne między innymi wówczas, gdy odpadła podstawa prawna roszczenia.

Wyrokiem z dnia 17 stycznia 2006r. (U 6/04, Dz. U. nr 15 poz. 119) Trybunał Konstytucyjny uznał § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz. U. nr 137, poz. 1310) za niezgodny z Konstytucją orzekając, że traci on moc z dniem 1 maja 2006r. W ten sposób podstawa prawna świadczenia powoda z tytułu karty pojazdu odpadła, albowiem przepis, na podstawie którego opłaty za kartę pojazdu były pobierane, utracił moc z powodu jego niekonstytucyjności. Zastąpił go w późniejszym okresie przepis ustalający wysokość opłaty na kwotę 75 zł rozporządzeniem Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 marca 2006r. w sprawie wysokości i opłat za kartę pojazdu (Dz.U. nr 59, poz. 421). Powyższe nie oznacza, że wysokość nienależnego świadczenia ogranicza się jedynie do różnicy między kwotą 500 zł określoną w przepisie, który utracił moc, a kwotą 75 zł ustaloną w rozporządzeniu z 2006r. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego odnosi się do pełnej wysokości opłaty w kwocie 500 zł, skoro przepis ustalający tę opłatę, jako niekonstytucyjny, utracił moc, to odpadła podstawa świadczenia co do całej kwoty 500 zł. Dodać należy, że rozporządzenie z 2006r. obejmuje późniejsze stany faktyczne, a zgodnie z regułą stanowienia prawa, prawo nie działa wstecz. Nie można również uwzględnić argumentu, iż utrata mocy § 1 ust. 1 rozporządzenia z 2003r. dopiero z dniem 1 maja 2006r., zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, powoduje, iż opłaty z tytułu karty pojazdu uiszczone przed tą datą nie są świadczeniem nienależnym. Należy bowiem mieć na uwadze, że obowiązuje zasada pierwszeństwa prawa unijnego, która zobowiązuje organ administracyjny i sąd krajowy do stosowania tego prawa i odstąpienia od stosowania sprzecznych z nim przepisów krajowych. Zasady tej nie uchyla wyrok sądu konstytucyjnego, który odracza utratę mocy obowiązującej przepisów uznanych za niekonstytucyjne, jeśli jednocześnie przepisy te są niezgodne z prawem unijnym. W sprawie zgodności § 1 ust. 1 rozporządzenia z 2003r. z prawem unijnym wypowiedział się Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który postanowieniem z 10 grudnia 2007r., C-134/07 (Dz.U. UE C 64, poz. 15) orzekł, że art. 90 akapit pierwszy TWE należy interpretować w ten sposób, iż sprzeciwia się on opłacie, takiej jak przewidziana w § 1 ust. 1 rozporządzenia z 2003r., która w praktyce jest nakładana w związku z pierwszą rejestracją używanego pojazdu samochodowego przywiezionego z innego państwa członkowskiego, lecz nie jest nakładana w związku z nabyciem w Polsce używanego pojazdu samochodowego, jeśli jest on tam już zarejestrowany. Postanowienie to ma skutek ex tunc, co oznacza, że wobec jego treści § 1 ust. 1 rozporządzenia z 2003r. od początku był niezgodny z prawem unijnym.

Analogiczne stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 czerwca 2010r. w sprawie III CZP 37/10 (OSNC 2011/1/2) i Sąd w niniejszej sprawie w pełni się do niego przychylił z uwagi na powyższe argumenty.

Choć zarzuty strony pozwanej okazały się zasadne, roszczenie nie mogło zostać uwzględnione, bowiem powód nie udźwignął ciężaru dowodu w zakresie obowiązku wykazania, że uiszczył dwie opłaty za kartę pojazdu w kwotach po 500 zł.

Według obowiązującej w procesie cywilnym zasady rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.) na powódzie spoczywa obowiązek wykazania faktów, z których wywodzi dochodzone roszczenie – co do zasady i wysokości. Zasada jest, że ustalenie faktu istotnego dla rozstrzygnięcia następuje na podstawie zaoferowanych przez strony dowodów, ocenionych zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. tj. przy uwzględnieniu ich wiarygodności i mocy dowodowej na podstawie reguł logiki i doświadczenia życiowego. Nie wymagają dowodu fakty powszechnie znane (art. 228 § 1 k.p.c.), fakty znane sądowi z urzędu (art. 228 § 2 k.p.c.), fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości (art. 229 k.p.c.). Stosownie do art. 230 k.p.c. gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Sąd może również uznać za ustalone fakty na podstawie domniemania faktycznego (art. 231 k.p.c.). Twierdzenie strony nie stanowi natomiast dowodu i przy braku dodatkowych warunków przewidzianych we wskazanych przepisach, nie może stanowić podstawy ustaleń.

Powód w niniejszej sprawie dochodził zwrotu kwot uiszczonych tytułem opłaty za wydanie karty pojazdu dla samochodu marki F. (...) i samochodu marki O. (...). Okoliczność, że przedmiotowe karty zostały wystawione, pozostawała poza sporem, a nadto wynikała z przedłożonych przez powoda dokumentów. Powód winien jednak nadto wykazać, że wydanie powyższych kart było poprzedzone uiszczeniem przez niego stosownej opłaty. Zaoferowany materiał dowodowy nie potwierdził jednak tej okoliczności. W dokumentach przedstawionych przez Starostwo Powiatowe w P. brak jest dowodu uiszczenia opłaty za kartę pojazdu. Wprawdzie znajdują się w nich polecenia przelewu (k. 72 i 103), jednakże adnotacje na nich dokonane są częściowo nieczytelne zaś w rubryce „tytułem” widnieją zapisy takiej treści, które nie uprawniają do ustalenia, że kwota 672,50 zł zawiera w sobie opłaty za kartę pojazdu w wysokości 500 zł. Brak jest zbieżności między kwotą z polecenia przelewu, a opłatą za kartę pojazdu. Niewidoczne jest na rzecz jakiego podmiotu zostało dokonane polecenie przelewu. Nie jest wykluczone, że dokumenty te dotyczą opłaty za kartę pojazdu i kwota 672,50 zł zawiera w sobie opłatę za wydanie tej karty, jednakże powód reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika nie odniósł się w żaden sposób do treści tych dokumentów, nie wyjaśnił czego dotyczą ani nie zaoferował dodatkowego materiału pozwalającego na ustalenie, z jakiego tytułu zostały poniesione kwoty po 672,50 zł, choćby w postaci dowodu z zeznań powoda. Nie można natomiast zgodzić się z argumentem pełnomocnika powoda, iż sam fakt wydania kart pojazdu świadczy o tym, że zostały dokonane opłaty w kwotach po 500 zł za kartę. Zważyć choćby należy, że w prawie administracyjnym również funkcjonuje instytucja zwolnienia od kosztów, z której – co niewykluczone – powód mógł choćby częściowo skorzystać - ponadto mogło dojść do nieprawidłowości, czy omyłki skutkującej wydaniem karty bez dokonania opłaty.

Z powyższych względów roszczenie jako niewykazane podlegało oddaleniu.

Konsekwencją powyższego było obciążenie powoda kosztami postępowania przeciwnika, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Wysokość tych kosztów odpowiadała wysokości wynagrodzenia pełnomocnika procesowego pozwanego, w stawce minimalnej ustalonej zgodnie z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...).